

Základy finančního práva

Michal Radvan

částečně za využití materiálů doc. Mrkvyky

Finance

- Finance nejsou peněžní prostředky
- Soubor společenských ekonomických vztahů souvisejících se shromažďováním a vydáváním peněžních prostředků v procesu směny a rozdělování materiálních hodnot

Peníze

- Jakákoli věc, která je obecně přijímána výměnou za zboží nebo při vypořádávání dluhů
- Peníze jsou objektem financí

Finance a právo

- Systém financí je soubor finančních principů, institutů a institucí vytvořených platným právem

Charakteristika finančního práva

- Veřejnoprávní povaha
- 1. **určitá nerovnost subjektů** regulovaných společenských vztahů, kdy vždy alespoň jeden vystupuje jako *potentior persona*,
- 2. **ochranu veřejného zájmu**,
- 3. **omezená až minimalizovaná autonomie vůle** subjektů při formování jejich subjektivních práv a povinností,
- 4. **ingerence státu** do vztahů regulovaných finančním právem v souladu s realizací veřejné finanční politiky

Odvětvotvorná kritéria

- Samostatnost a specifičnost předmětu právní regulace
- Metoda právní regulace
- Systémová soudržnost právních norem
- Společenská akceptace samostatnosti odvětví

Předmět právní regulace

1. Společenské vztahy, které vznikají, realizují se a zanikají v procesu tvorby, rozdělování, přerozdělování a užití veřejných peněžních fondů - fiskální část
2. Společenské vztahy, které vznikají, realizují se a zanikají v rámci finančních činností podrobených v určitém stupni a mezích ingerencím veřejné moci ve formě dozoru či dohledu

Předmět právní regulace

- Ekonomický charakter vztahů
- Peněžní vztahy sui generis
- Neekvivalentnost
- Nenávratnost plnění
- Majetkový prvek
- Veřejně zájmový prvek
- Mocenský charakter

Metoda regulace

- Vychází z charakteru předmětu právní regulace
- Veřejnoprávní charakter účelu regulace - prioritá veřejného zájmu
- Atributivní podíl veřejné moci (já můžu vše, stát jen to, co mu dovoluje zákon)
- Převažující mocenský charakter vztahů
- Samostatná konkretizace finančně právních povinností („autoaplikace“)
- Finančně právní akt (normativní, individuální)
- Imperativní charakter právní regulace (charakter norem)

Rysy metody

- Převažující veřejnoprávní charakter
- Základ v administrativněprávní metodě
- Modifikace užitím soukromoprávních prvků, nástrojů ekonomického působení, negociace, možnost volby (plátcovství DPH, odpisy, paušální výdaje...)
- Specifika v rámci subsystémů finančního práva

Systémová soudržnost právních norem

- **Vnitřní systémová soudržnost** - systém finančního práva
- **Vnější systémová soudržnost** - vztahy k ostatním právním odvětvím

Systémová soudržnost právních norem

- Problém obecné části a zvláštní části finančního práva
- Finanční právo hmotné a procesní
- Finanční právo správní, trestní

Systémová soudržnost právních norem

- **Předmětové kritérium:**
 - FISKÁLNÍ ČÁST (fiskální právo)
 - NEFISKÁLNÍ ČÁST (finanční právo *sensu stricto*)

■ fiskální část	■ nefiskální část
■ Rozpočtové právo	■ Měnové právo
■ Berní právo (daňové právo vč. celního)	■ Devizové právo
■ Právní regulace veřejných výdajů	■ Právo finančního trhu ■ Bankovní■ Pojišťovnické■ Kapitálového trhu
■ Bilanční právo (regulace účetnictví a obdobných evidencí)	■ Puncovní právo

Vnější systémová charakteristika

- Vyjadřuje vztah daného odvětví práva k jiným právním odvětvím.
- Styčné body při plnění regulativní funkce právních odvětví, realizace jejich norem, aplikaci ...

Vztah k ústavnímu právu (1)

- Ústavně právní normy představují základ pro každé právní odvětví.
- **Konstitucionalizace** finančního práva - regulace převážné části základních institutů finančního práva v normách ústavního pořádku
- výraz společenského významu finančního práva a současně i ochrana **finanční suverenity státu** a ochrana **rovnováhy veřejných financí a zastupitelské demokracie.**

Vztah k ústavnímu právu (2)

- **Státní rozpočet a státní závěrečný účet**
- Čl. 42 odst. 2 - výlučná pravomoc PS PČR
- Čl. 33 odst. 2 - zákaz suplování ve věcech st. rozpočtu a st. závěrečného účtu Senátem
- Čl. 42 odst. 1 - zákonodárna iniciativa státního rozpočtu a iniciativa st. závěrečného účtu - jen vláda

Vztah k ústavnímu právu (3)

- **Nejvyšší kontrolní úřad** (hl. V., čl. 97)
- Kontrola hospodaření se státním majetkem a kontrola plnění státního rozpočtu svěřeny nezávislému orgánu - NKÚ.
- **Česká národní banka** (hl. VI, čl. 98)
- ústřední banka státu
- Hlavní cíl činnosti ČNB: péče o cenovou stabilitu
- Garance nezávislosti - zásah do činnosti pouze cestou zákona

Vztah k ústavnímu právu (4)

- **Ekonomická autonomie územní samosprávy**
- ÚSC - veřejnoprávní korporace, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu (čl. 101 odst. 3)
- Čl. 11 odst. 5 LZPS: „Daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona.“

Vztah ke správnímu právu

- Evoluce
- Metoda
- Využití orgánů veřejné správy při realizaci a aplikaci norem finančního práva
- Využití metod a forem veřejné správy
- Uplatnění správního procesu. Subsidární použití správního řádu
- Správní trestání
- Správní poplatky
- Správní soudnictví

Vztah k trestnímu právu (1)

- **Majetkové sankce** - ve prospěch státu:
Propadnutí majetku,
peněžitý trest,
propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty [§ 52 odst. 1 pís. d) - f) TZ]
- **Trestní odpovědnost** - hospodářské trestné činy (většina spojena s porušením norem finančního práva):
Zvláštní část TZ - Hlava 6
Díl 1 § 233 - 239 Trestné činy proti měně a platebním prostředkům
Díl 2 § 240 - 247 Trestné činy daňové, poplatkové a devizové
Díl 3 § 248 - 267 Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizínou

Vztah k trestnímu právu (2)

■ Trestné činy proti měně a platebním prostředkům

- § 233 Padělání a pozměnění peněz
- § 234 Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku
- § 235 Udávání padělaných a pozměněných peněz
- § 236 Výroba a držení padělatelského náčiní
- § 237 Neoprávněná výroba peněz
- § 239 Ohrožování oběhu tuzemských peněz

Vztah k trestnímu právu (3)

■ Trestné činy daňové, poplatkové a devizové:

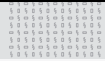
- § 240 Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby
- § 241 Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby
- § 243 Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení
- § 244 Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží
- § 245 Padělání a pozměnění předmětů k označení zboží pro daňové účely a předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti
- § 246 Padělání a pozměnění známek
- § 247 Porušení zákazů v době nouzového stavu v devizovém hospodářství

Vztah k trestnímu právu (4)

■ Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou:

- § 252 Neoprávněné provozování loterie a podobné sázkové hry
- § 254 Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění
- § 259 Vystavení nepravdivého potvrzení a zprávy
- § 260 Poškození finančních zájmů Evropských společností

Vztah k právu životního prostředí

- SFŽI
- Sankce, poplatky, odvody, úhrady

25

Vztah k evropskému a mezinárodnímu právu

- Směrnice a nařízení - DPH, spotřební daně, clo ...
- Smlouvy o zamezení dvojího zdanění
- Celní unie, měnová unie, hospodářská unie
- Smlouvy o spolupráci při správě daní a vymáhání pohledávek
- Smlouvy o podpoře a ochraně investic
- Smlouvy v oblasti měny a platebního styku

26

Vztah k soukromému právu

- Terminologie
- Skutečnosti rozhodné pro vznik, změnu a zánik finančně právních vztahů - finanční skutečnosti
- Ochrana spotřebitele
- Ovlivňování podnikatelského prostředí
- Regulace finančního trhu
- Etc.

Vztah k civilnímu procesu

- Subsidiární použití OSŘ - exekuce
- Soudní poplatky

Akceptace

- Evoluce
- Státní právo - správní právo - finanční právo
- Nejednotné pojetí finančního práva
- FP odvětví
- FP věda
- FP didaktická disciplína

Zásady finančního práva

- Zásady = postuláty představené doktrínou k vytvoření dokonalého vzoru chování
- Postuláty akceptované zákonodárcem v podobě právní normy mají povahu základních mantinelů

Zásady tvorby finančního práva

- Obecné zásady pro tvorbu práva
- Speciální principy

Speciální principy tvorby FP

- Principy typu ekonomiky
- Předvídání krátkodobých a dlouhodobých následků FP regulace
- Zohlednění vazeb norem v rámci systému FP
- Omezení vlivů výkyvu v hodnotě peněz na stabilitu norem finančního práva
- Plynulost změn ve výši finančních dávek
- Ochrana zájmu většiny před lobby
- Respektování terminologie
- Úroveň právního a ekonomického vědomí adresátů FPN
- Respektování závazků ČR

Obecné principy finančního práva

- Zásada demokratismu
- Zásada legality
- Zásada legitimacy
- Zásada priority komunitárního a mezinárodního práva

Další zásady

- Zásada účelovosti
- Zásada plánovitosti
- Zásada priority rovnováhy
- Zásada provázanosti nástrojů sektoru veřejných financí
- Zásada efektivnosti a hospodárnosti
- Zásada veřejnosti a přehlednosti veřejných peněžních fondů
- Zásada účtování
- Zásada kontroly
- Zásada nadřazenosti finančních zájmů státu
- Zásada finanční disciplíny

Prameny finančního práva

- Materiální
- Formální

Ústavní pořádek

- např.
- Státní rozpočet
- Česká národní banka
- Nejvyšší kontrolní úřad
- Ekonomický základ územní samosprávy
- Čl. 11 odst. 5 LZPS: „Daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona“

Zákony

- Kodifikace subsystémů finančního práva
- Kategorie „daňové zákony“
- Zákon o státním rozpočtu

Obecně závazné vyhlášky ÚSC

- Místní poplatky
- Daň z nemovitých věcí

Sekundární NSA

- NV - celní sazebník (před vstupem do EU)
- Vyhlášky MF
- Vyhlášky ČNB
 - emisní vyhlášky

Mezinárodní a evropské právo

- Smlouvy o zamezení dvojího zdanění
- Smlouvy o spolupráci při správě daní a vymáhání pohledávek
- Smlouvy o podpoře a ochraně investic
- Smlouvy v oblasti měny a platebního styku
- ES/EU: DPH, spotřební daně, clo ...

Nenormativní akty heteronomní povahy

- Pokyny MF, GFŘ

Pokyn není obecně závazný právní předpis!

Pokyn není legální interpretací!

- Metodika
- Instrukce
- Problém závaznosti i pro fin.správu

Finančněprávní předpis

- Základní pojmy
- Adresáti
- Vlastní regulace
- Proces
- Sankce
- Přejícná ustanovení
- Derogační klauzule
- účinnost

Daňové právo

- Je samostatným právním odvětvím?

43

Předmět daňového práva

- společenské vztahy, jejichž objektem jsou vedle daní *sensu stricto* také poplatky, cla a obdobné odvody, pokud jsou příjmem veřejných fondů (státního rozpočtu, rozpočtů územních samosprávných celků, státních fondů apod.)
- vztahy, které vznikají, realizují se a zanikají v procesu tvorby veřejných peněžních fondů
- účelem regulace je zajištění materiálního základu pro následné poskytování veřejných statků, a to cestou naplňování veřejných fondů

44

- vztahy s ekonomickým charakterem
- při jejich tvorbě, interpretaci a aplikaci má vliv i v daném státě uplatňovaný typ ekonomiky a ekonomický model odvíjející se od hospodářské politiky vlády
- peněžní vztahy *sui generis*, kdy objektem těchto vztahů jsou veřejné peněžní prostředky, tedy pohledávky veřejných fondů za daňovými subjekty a dalšími subjekty s obdobným postavením
- i určité vztahy z kategorie soukromých financí mohou na základě zákona představovat finanční skutečnosti zakládající vznik, změnu nebo zánik peněžního vztahu spadajícího do kategorie daňověprávních vztahů

45

- vztah bez ekvivalentu, bez přímého protiplnění
- plnění nenávratná
- předmětné vztahy mají mocenský charakter; vztahy regulované daňovým právem patří do kategorie vztahů veřejnoprávních, tedy vztahů mezi subjekty v nerovném postavení – vztahy vertikální, a vzhledem k metodě regulace, také případně diagonální

46

Metoda právní regulace daňového práva

- administrativně právní metoda regulace vychází z působení orgánů veřejné správy na adresáty veřejné správy, a to zejm. cestou veřejnou mocí vynutitelných norem obsažených v normativních správních aktech, tedy nařízeních a vyhláškách vydávaných veřejnou správou na základě zmocnění v zákoně a k jeho provedení, ovšem v rámci mantinelů stanovených opět zákonem, a dále pak cestou individuálních správních aktů – rozhodnutí k tomu zákonem oprávněných orgánů veřejné správy v konkrétní správní věci

47

Modifikace

- mnoho ekonomických nástrojů, kterými může veřejná správa působit na adresáty (např. slevy na dani a další korekční prvky daní, daňové prázdny atd.)
- časté užití soukromoprávních prvků, které modifikuje klasickou administrativně právní metodu regulace (možnost sjednání daně, posečkání daně a povolení splátek apod.)
- typické vztahy soukromoprávní, např. vztah zaměstnavatele, který vyplácí mzdu (plat) svému zaměstnanci; pravomoc srážet daň je tak přenesena ze státu na soukromoprávní subjekt (banka sráží daň z připsaných úroků, akciová společnost sráží daň z dividend, prodávající vybírá od kupujícího v rámci kupní ceny také DPH atd.)

48

- tzv. autoaplikace - primárně se předpokládá znalost a orientace daňového subjektu v oblasti daňového práva, poplatník sám na sebe aplikuje normy daňového práva, když si na základě svých znalostí určuje základ daně, použije na sebe příslušnou sazbu daně, uplatní si pro sebe korekční prvky
- ve většině případů tak vůbec nedojde k interakci mezi správcem daně a daňovým subjektem
- imperativní charakter je v některých okamžicích zmírněn možností volby (dobrovolný plátcce DPH, způsob odpisování, paušální výdaje u důchodových dani

49

Vnější systémová soudržnost

- ústavní právo - zakotvení základních zásad ekonomického základu územní samosprávy či státního rozpočtu, ústavní princip pro úpravu a vymáhání daňových a poplatkových povinností
- finanční právo - mnozí autoři podřazují daňové právo pod právo finanční, do jeho fiskální části; tato odvětví mají obdobnou metodu právní regulace, daně jsou příjmem veřejných fondů, mnohá podání jsou vázána na úhradu správního poplatku a správní poplatek je de facto daní a tedy předmětem zájmu daňového práva

50

- správní právo - metoda regulace, správní poplatky, sankce, daňové řízení není ničím jiným než správním řízením svého druhu
- trestní právo obsahuje znaky skutkových podstat trestných činů souvisejících s porušením norem daňového práva; tím naplňuje sankční složku norem daňového práva
- právo životního prostředí - sankce, poplatky, odvody a úhrady související se životním prostředím, které jsou příjmem veřejných fondů
- občanské právo procesní - soudní poplatky, správní soudnictví

51

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

- občanské a obchodní právo, pracovní právo, rodinné právo - normy daňového práva využívají některých institucí a institutů; některé vztahy, které se řídí normami občanského práva, obchodního práva nebo pracovního práva, v určitém finančním právem stanoveném momentu se stávají skutečností zakládající vznik, změnu nebo zánik daňověprávního vztahu (kupní smlouva v obecné rovině předznamenává vznik daňověprávního vztahu)
- mezinárodní právo (aplikace smluv o zamezení dvojího zdanění, přejímání evropských standardů a v určitém ohledu i odkazy na normy evropského práva či normy EU v rámci národních právních předpisů)

52

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

Vnitřní systémová soudržnost

- část obecná a zvláštní
 - obecnou část tvoří všeobecné poznatky o daňovém právu, jeho předmětu, normách a vztazích
 - ačkoliv není obecná část daňového práva kodifikována, lze vystopovat určité instituty obecného charakteru, jakož i určité obecné principy platné pro celé daňové právo, které slouží pro jeho tvorbu, realizaci a interpretaci

53

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

www.law.muni.cz

- Zvláštní část
 - daňové právo (v užším slova smyslu) - soubor právních norem upravujících příjmy veřejných fondů daňového charakteru (ve významu daně *sensu stricto*)
 - poplatkové právo - reguluje příjmy veřejných rozpočtů charakteru poplatkového
 - celní právo - reguluje nejdůležitější akcesorický příjem veřejných fondů, kterým je clo

54

- daňové právo procesní
- daňové právo soudní (přezkum, exekuce)
- daňové právo správní (úprava daňové správy, celní správy)
- daňové právo trestní - vymezení základů a následků odpovědnosti za porušení daňověprávních norem, v DŘ, TZ, ZMP

55

Společenská akceptace daňového práva

- ???

56

Pojem „daň“

Daň je povinná, zákonem předem sazbou stanovená částka, kterou se více méně pravidelně odčerpává na nenávratném principu bez ekvivalentního protiplnění část nominálního důchodu ekonomického subjektu ve prospěch veřejného peněžního fondu.

=> pojem „daň stricto sensu“

57

Požadavek zákonné úpravy vybírání daní

Článek 11 odst. 5 LZPS:

Daně a poplatky je možné ukládat jen na základě zákona.

Pojem „poplatek“

Poplatek je peněžitou dávkou stanovenou zákonem, nenávratnou, vybíranou státem nebo jinými veřejnoprávními korporacemi za zákonem stanovené úkony jejich orgánů.

Pojem „cena“

- Poplatek za soukromoprávní statek
- Nemusí být ukládána ve formě zákona
- Respektuje skutečnou cenu služby
- Je možné stanovit ji dohodou

Pojem „berně“

Pod pojmem **berně** rozumíme daně, poplatky, cla, další peněžítá plnění vč. plnění v rámci dělené správy, pokud se postupuje podle DŘ; tedy rovněž odvody!!!

Srov. § 2 odst. 3 DŘ - pojem „daň lato sensu“

Právní pojem daň

- Právní vztah s klasickými prvky
 - Subjekt
 - Objekt
 - Obsah
- Právní vztah se specifickými prvky
 - Viz dále konstrukční prvky daně

62

Funkce daně

- Fiskální - je převažující; jejím účelem je zajistit příjmy státu a dalších veřejnoprávních korporací (Lafferova křivka)
- Regulační - prostřednictvím daní a prostřednictvím přesouvání peněžních prostředků v odpovídajících proporcích mezi ekonomickými subjekty a veřejným fondem nastává korektura příjmů; daň může sloužit k ovlivňování ekonomiky jako celku nebo může ovlivňovat hospodářství selektivně
- Stimulační - představuje využití daňových nástrojů s cílem ovlivnit činnost ekonomických jednotek a tempo jejich rozvoje

Konstrukční prvky daně

- Daňový subjekt
- Objekt zdanění
- Základ daně
- Sazba daně
- Korekční prvky
- Rozpočtové určení daně
- Správce daně
- Podmínky placení

Subjekt daně

- Poplatník daně - osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani
- Plátce daně - osoba, která je ze zákona a pod vlastní majetkovou odpovědností povinna daň vypočítat, vybrat ji od poplatníka nebo mu ji srazit a odvést ji správci daně
- Další osoby - např. nástupce, ručitel, společný zmocněnec, odborný konzultant
- Otázka způsobilosti jednat před správcem daně
- Otázka zastupování

Objekt zdanění

- = předmět daně
Představuje hmotněprávní skutečnost, se kterou zákon spojuje daňovou povinnost.
Ve většině případů se odráží v označení daně.
- důchody, vlastnictví nebo dispozice s majetkem, spotřeba apod.

Základ daně

Stanoví kvantitu objektu daně.
Jedná se o konkretizaci objektu zdanění.
Ze základu daně je vyměřena daň.
Stanoví se podle účetní závěrky, hrubé mzdy, úředního odhadu apod.
Jednotkou míry může být např. množství, hmotnost, peněžní jednotka atd.

Základ daně - pokračování

- Daňové minimum
 - stricto sensu: stanovení mezní velikosti daňového základu, pod kterou se daň nevybere
 - lato sensu: vymezení pevné částky, o kterou se sníží základ daně
- Minimální základ daně - zákonem je stanovena minimální výše základu daně, ze kterého se vypočítá daň

Sazba daně

- Element určující výši daně ve vztahu k daňovému základu.
- Pevná sazba: určuje daň pevnou částkou přímo k objektu daně
 - Procentní sazba: daň je vyjádřena procentem z hodnoty základu daně
 - Lineární procentní sazba: stejné procentní zatížení různého základu daně
 - Progresivní procentní sazba: čím vyšší hodnota základu daně, tím vyšší procento daňové sazby
 - Degresivní procentní sazba: opak progresivní procentní sazby; prakticky nesmysl, přesto se uplatňuje

Korekční prvky daně

Ovlivňují vyměření daně prostřednictvím použitého systému osvobození, slev na dani, úlev, ale také zvýšení daně.

Obvykle se uplatňují přímo ze zákona, není vyloučen ani zásah správce daně.

Rozpočtové určení daní

Značí, do kterého veřejného fondu (veřejných fondů) plyne výnos z daně.

viz zákon o rozpočtovém určení daní

Správce daně

Orgán veřejné správy vykonávající správu daně, tj. orgán oprávněný činit opatření potřebná ke správnému a úplnému zjištění, stanovení a splnění daňových povinností, zejména právo vyhledávat daňové subjekty, daně vyměřit, vybrat, vyúčtovat, vymáhat nebo kontrolovat jejich splnění ve stanovené výši a době.

Správce daně - pokračování

- Orgány finanční správy ČR: finanční úřady, odvolací finanční ředitelství, Generální finanční ředitelství; vyhláška stanoví územní pracoviště; specializovaný finanční úřad
- Orgány celní správy ČR: celní úřady, Generální ředitelství cel
- Správní orgány
- Soudní orgány
- Obecní úřady, krajské úřady

Podmínky placení

- Termíny placení
- Zásady placení, např. zálohy, platebně-technické podmínky

Třídění daní

- Podle vazby na důchod poplatníka
- Podle subjektu daně
- Podle objektu daně
- Podle respektování příjmových poměrů poplatníka

Klasifikace daní podle vazby na důchod poplatníka

- **Přímé daně:** bezprostředně vyměřeny poplatníkovi na základě jeho důchodu či majetku, jsou adresné a přihlížejí k majetkové situaci poplatníka, který je sám vypočítává a odvádí, zná jejich hodnotu; dělí se na důchodové a majetkové
- **Neřímé daně:** jsou placeny a vybírány v cenách zboží, služeb, převodů a pronájmů; nerespektují důchodovou ani majetkovou situaci poplatníka, jsou neadresné; člení se na všeobecné a akcizy

Klasifikace daní podle subjektu daně

- **Jednotlivec**
- **Domácnost** - jeden člověk (hlava rodiny) odvádí daň
- **Oba manželé** - manželský splitting
- **Všichni členové domácnosti** - plný splitting
- **Společnost, korporace**

Klasifikace daní podle objektu daně

- **Důchodové:** uvaleny na důchod (mzdu, plat, rentu, zisk, úrok apod.) jak v peněžní, tak v naturální podobě
- **Výnosové:** výše je odhadována podle vnějších znaků (počet zaměstnanců, druh podnikání, velikost budov, počet oken)
- **Majetkové:** zdaňují nemovitosti i movitý majetek, vlastnictví, držbu i nabytí
- **Z právních úkonů:** zdaňují dispozice s majetkem na základě civilněprávních úkonů

Klasifikace daní podle objektu daně - pokračování

- Z hlavy (subjektové): placené z titulu samotné existence
- Obrátové: uvalené buď na hrubý obrat u každého výrobce nebo na čistý obrat docílený u posledního zpracovatele
- Spotřební: na veškerou spotřebu nebo selektivní
- Z obchodních operací: postihují finanční operace (např. burzovní daň)

Klasifikace daní podle respektování příjmových poměrů poplatníka

- Daně osobní (in personam): respektují důchodovou situaci poplatníka
- Daně in rem: placeny z titulu vlastnictví či nabytí určitého majetku, nákupu či spotřeby; výše není závislá na příjmech poplatníka

Klasifikace daní podle metodiky OECD

- Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů
 - Příspěvky na sociální zabezpečení
 - Daně z mezd a pracovních sil
 - Daně majetkové
 - Daně ze zboží a služeb
 - Ostatní daně
- Vždy existuje další, podrobnější členění - viz např. Široký, str. 49.

Klasifikace daní podle zákona o soustavě daní (zrušen)

- Daň z přidané hodnoty - nepřímá všeobecná spotřební daň in rem
- Spotřební daně (z minerálních olejů, z lihu, z piva, z vína a meziproductů, z tabákových výrobků, ze zemního plynu a některých dalších plynů, z pevných paliv, z elektřiny, ze surového tabáku) - nepřímé selektivní spotřební daně in rem
- Daně z příjmů (fyzických osob, právnických osob) - přímé důchodové osobní daně
- Daň z hazardu - přímá důchodová osobní daň

Klasifikace daní podle zákona o soustavě daní - pokračování

- Daň z nemovitých věcí (daně z pozemků, ze staveb, z bytů, ze samostatných nebytových prostorů) - přímá majetková daň in rem
- Silniční daň - přímá majetková daň in rem
- Daň dědická - přímá majetková daň z právních úkonů in rem ZRUŠENA

Klasifikace daní podle zákona o soustavě daní - pokračování

- Daň darovací - přímá majetková daň z právních úkonů in rem ZRUŠENA
- Daň z nabytí nemovitých věcí - přímá majetková daň z právních úkonů in rem

Klasifikace poplatků

- Správní poplatky
- Ekologické poplatky
- Soudní poplatky
- Místní poplatky
- Další poplatky (časový poplatek, elektronické mýtné, poplatky za rozhlasové a televizní přijímače?)

Klasifikace místních poplatků

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Další dávka daňového a poplatkového charakteru

- odvody
- dávky
- příspěvky
- cla

Děkuji za pozornost a přeji hezký zbytek dne!!!
